

Vragenlijst staatssteuntoets voor ad hoc* subsidies

Datum:	15-07-2020
Ingevuld door:	(10)(2e) en (10)(2e)
Subsidieontvanger:	Zorgaanbieders
Subsidienummer:	

* Met 'ad hoc' subsidies wordt bedoeld op subsidies die niet onder een bijzondere regeling of een bijzonder beleidskader vallen.

Deze toets dient om te beoordelen of een voorgenomen subsidie staatssteun oplevert.

Bij het verstrekken van een subsidie bestaat de mogelijkheid dat de subsidie kwalificeert als staatssteun. Wanneer staatssteun niet gerechtvaardigd kan worden en niet is aangemeld bij de Commissie is deze strijdig met het Europese recht en moet deze worden teruggevorderd van de aanvrager. Daarom wordt verstrekking van subsidie die niet in lijn is met de staatssteunregels door de Auditdienst Rijk (ADR) en de Algemene Rekenkamer (AR) als onrechtmatig gezien.

Wanneer uit de toets blijkt dat een voorgenomen subsidie staatsteun kan zijn, kan vaak – door bijvoorbeeld bepaalde voorwaarden op te nemen of de subsidie onder een uitzondering te brengen – worden voorkomen dat daadwerkelijk sprake zal zijn van ongeoorloofde staatssteun. Het is wel zaak dit in een vroeg stadium te onderkennen.

In Subsidieplein zijn vragen over staatssteun opgenomen. Bij specifieke subsidieregelingen en beleidskaders is vooraf generiek getoetst op staatssteun en kan worden volstaan met het beantwoorden van de vragen in Subsidieplein. Voor subsidies die alleen op basis van de Kaderregeling worden verstrekt dient vooraf per geval te worden getoetst op staatssteun. Om deze toets kwalitatief goed te kunnen uitvoeren is deze staatssteuntoets ontwikkeld.

De staatssteuntoets in Subsidieplein bestaat uit vijf gesloten vragen, die zijn samengevat in onderstaand stroomschema uit de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid'.¹ Er is sprake van staatssteun als op alle vijf vragen 'ja' moet worden geantwoord.

Als hulpmiddel bij het beantwoorden van de vijf vragen in Subsidieplein is de navolgende vragenlijst ontwikkeld.

¹ De 'Handreiking Staatssteun voor de overheid 2016' is [hier](#) te vinden.

Als de uitkomst van de toets is dat er sprake is van staatssteun, neem dan contact op met WJZ via de [Dienstpostbus WJZ-Staatssteun](#) en stuur deze vragenlijst ingevuld mee. Voeg daarbij ook de aanvraag, het activiteitenplan en de begroting, als die er reeds zijn.

Als je twijfelt over het antwoord op de vragen raden we je aan eerste de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid 2016' te lezen. Deze is [hier](#) te vinden.

Bovendien heeft WJZ een staatssteungroep op VWSnet waar het **Groeidocument 'Staatssteun voor de VWS-Praktijk'** te vinden is. Dit document is een handleiding waarin de hoofdvragen van de staatssteuntoets in detail worden doorlopen en daarbij een koppeling wordt gemaakt met de verschillende beleidsterreinen van VWS.

Mocht je er ook dan niet uit komen, neem dan ook via de [Dienstpostbus](#) contact op met WJZ.

Vraag 1: In een paar zinnen, waar gaat de subsidie om?

Subsidieontvanger:

Zorgaanbieders in de sector zorg en welzijn die uitvoering geven aan de Zvw, Wlz, Wmo, Wpg en Jw en die een SBI code kunnen overleggen, zoals bepaald in de uitwerking van de regeling, met als peildatum 1 maart 2020, mogen als werkgever subsidie aanvragen voor hun werknemers in loondienst dan wel ZZP'ers die in de COVID-19 crisisperiode werkzaam zijn geweest voor de zorgaanbieder.

Omschrijving subsidie:

Directe aanleiding: Op 18 maart 2020 is de motie Van Kooten-Arissen aangenomen. Deze de volgende oproep:

"...van mening dat de buitengewone prestaties die zorgverleners leveren, be-halve een welgemeend applaus, een financiële blij van waardering zouden mogen opleveren, verzoekt de regering de mogelijkheid te onderzoeken om de zorgverleners van wie nu extra inzet wordt gevraagd in de bestrijding van het coronavirus, als blij van waardering, een bonus toe te kennen en de Kamer over de uitkomst te informeren,...."

Aan de Kamer is via de brief van 25 juli op hoofdlijnen bekend gemaakt hoe uitvoering wordt gegeven aan de motie Van Kooten – Arissen. Daarin is vermeld dat alle professionals in de zorg die een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd, dan wel extra inzet hebben getoond in strijd tegen Corona in de periode 1 maart tot 1 september 2020, een blij van waardering verdienen. Die waardering komt in de vorm van een eenmalige bonus van 1000 euro netto, in aanvulling op de bestaande arbeidsvoorwaarden.

Omdat alleen zorgaanbieders (werkgevers) zicht hebben op de vraag welke zorgverleners daadwerkelijk extra inzet hebben geleverd in de bestrijding van het coronavirus, ligt het voor de hand dat de bonus door de zorgaanbieders aan de zorgverleners wordt uitgekeerd.

Zorgaanbieders kunnen middels een subsidieregeling de beschikking krijgen over de benodigde financiële middelen om de bonus uit te keren aan de zorgverleners (zowel hun vaste werknemers als de bij hen werkzame zelfstandigen en flexwerkers die extra inspanning hebben verricht rond de verzorging van coronapatiënten). Daarnaast kunnen zij middels de subsidie een compensatie krijgen voor het voldoen van verschuldigde loonbelasting.

Vraag 2: Welke activiteiten willen we subsidiëren?

Geef hieronder aan welke activiteiten we willen subsidiëren en om welk bedrag het per activiteit gaat. Geef zo nodig een toelichting bij iedere activiteit, bijvoorbeeld voor wie de activiteit is bedoeld en of de organisatie de activiteit zelf gaat uitvoeren of daar derden voor inhuurt.

Als de subsidie op meer activiteiten ziet, breid dan de tabel naar beneden uit.

Nr.	Omschrijving activiteit	Bedrag €
1	Het uitbetalen van een bonus van € 1.000,- aan zorgverleners in de zorg die een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd, dan wel extra inzet hebben getoond in strijd tegen Corona in de periode 1 maart tot 1 september 2020.	€ 800 mln
2	Het kunnen voldoen van de over de bonus verschuldigde loonbelasting met toepassing van eindheffingssysteem.	€ 640 mln

	Het benodigde bedrag t.b.v. de verschuldigde loonbelasting bestaande uit: (80% van € 1.000,-) x aantal medewerkers waarvoor de vrije ruimte van de werkkostenregeling onvoldoende is om de bonus belastingvrij toe te kennen.	
3		
4		
5		
6		
7		

Vraag 3: Welke van deze activiteiten zijn economische activiteiten en welke niet? Motiveer het antwoord.

Een economische activiteit is het aanbieden van goederen of diensten op een markt. Er bestaat een markt als er een andere onderneming is die het goed of de dienst ook aanbiedt of kan aanbieden.

De rechtsvorm van de organisatie die de economische activiteiten uitvoert doet niet ter zake. Ook stichtingen of verenigingen kunnen economische activiteiten uitvoeren.

Nr.	Activiteit	Economisch?	Waarom wel/niet?
1	Uitbetaling bonus zorgverleners	Ja	De subsidie wordt aan de zorgaanbieder verstrekt. Het uitbetalen van loon en het uitkeren van bonussen door de zorgaanbieder aan zorgverleners/personeel behoort tot de economische activiteiten van de zorgaanbieder. De begunstigde van de subsidie/maatregel is dan ook een onderneming die een economische activiteit verricht. De subsidie wordt weliswaar aan de zorgaanbieder verstrekt maar de zorgaanbieder is gehouden de subsidie/bonus uit te keren aan de zorgverlener die extra inzet heeft geleverd ten tijde van de corona uitbraak. Mits de bonus ten gehele wordt uitgekeerd aan de zorgverlener en er geen gelden achterblijven/achter worden gehouden bij de zorgaanbieder, levert dit de zorgaanbieder geen concurrerend voordeel op dat niet via de commerciële weg zou zijn verkregen. Gezien het feit dat de door de zorgverlener verrichte activiteiten waarvoor de bonus wordt uitgekeerd in het verleden liggen, kan de zorgaanbieder ook niet meer anticiperen op de maatregel. Ook in dat opzicht levert de ontvangst van de subsidie door de zorgaanbieder geen concurrerend voordeel op.
2	Compensatie verschuldigde loonbelasting	Ja	Zie motivatie bij activiteit nr. 1.
3		Kies een item.	

4		Kies een item.	
5		Kies een item.	
6		Kies een item.	
7		Kies een item.	

Vraag 4: Is de subsidieontvanger landelijk actief? Worden de activiteiten door heel Nederland uitgevoerd?

Alleen subsidie die zuiver lokaal is, heeft geen grensoverschrijdend effect in het staatssteunrecht. Denk daarbij aan een klein verzorgingshuis in het midden van het land, waar alleen Nederlandse bewoners verzorgd worden en waarin ook geen enkele buitenlandse investeerder geïnteresseerd is, en evenmin in verzorgingshuizen in de omgeving.

De subsidie is niet zuiver lokaal, de zorgaanbieders die in aanmerking komen voor subsidie zijn gevestigd door heel Nederland.

Conclusie: Als je op vraag 3 één of meerdere keren "ja" hebt geantwoord en eveneens op vraag 4, dan is er zeer waarschijnlijk sprake van staatssteun.

Hoewel de activiteiten economisch van aard zijn, is er geen sprake van staatssteun. De subsidie verschaffen de zorgaanbieders namelijk *geen economisch voordeel* (zie ook hierboven). Daarmee wordt niet aan het derde criterium voldaan.

Dat er sprake is van staatssteun is nog geen reden om niet te subsidiëren. Alleen ongeoorloofde staatssteun is verboden. Staatssteun kan geoorloofd worden gemaakt op een aantal manieren. Voor VWS zijn de volgende vrijstellingen relevant:

- A. De 'de-minimis' verordening;
Subsidies van minder dan € 200.000,- over drie jaar aan één onderneming. Zie ook paragraaf 3.1 van de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid'.
- B. Een van de vrijstellingsverordeningen, waarbij voor VWS eigenlijk alleen de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) van belang is;

Denk daarbij aan steun voor het MKB, steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, steun voor kwetsbare werknemers en werknemers met een handicap, sociale vervoerssteun voor bewoners van afgelegen gebieden, steun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed, steun voor sportinfrastructuur en multifunctionele recreatieve infrastructuur. Zie ook paragraaf 3.2 van de 'Handreiking Staatssteun voor de overheid'.

- C. Er is sprake van een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB).
Het moet dan gaan om diensten die de markt onvoldoende oppakt of niet tegen maatschappelijk aanvaardbare en objectieve voorwaarden worden verricht (bv prijs, kwaliteit of continuïteit). Denk daarbij aan spoedeisende hulp in afgelegen gebieden of bijvoorbeeld de kosten voor de NIPT-test. Zie ook paragraaf 3.5 van de Handreiking Staatssteun voor de overheid' en de 'Handreiking DAEB'.²

Hulp nodig? Neem contact op met WJZ via de [Dienstpostbus WJZ-Staatssteun](#) en stuur daarbij de ingevulde toets mee. Voeg daarbij ook de aanvraag, het activiteitenplan en de begroting, als die er reeds zijn.

WJZ

Is WJZ ingeschakeld?

☒ Ja

☐ Nee

Naam WJZ'er: en

ADVIES WJZ:

Uitgaande van bovenstaande toets hoeft er bij de uitkering van deze subsidie aan zorgaanbieders geen sprake te zijn van staatssteun. Graag willen wij benadrukken dat het risico in dit geval op staatssteun afhangt van de mate van controle. Des te meer controle er plaatsvindt gedurende het proces, des te kleiner is het risico op staatssteun. Dat risico zit hem vooral in het 'achterblijven/achterhouden van gelden bij de zorgaanbieder. Dat geldt voor beide activiteiten.

Aangegeven is dat de volgende aspecten gecontroleerd zullen worden:

1. T.a.v. activiteit 1: zijn de gelden volledig uitgekeerd aan de zorgverlener door de zorgaanbieder?
 - ➔ Middels een bestuursverklaring zal vooraf gevraagd worden of de zorgaanbieder de subsidie naar waarheid heeft aangevraagd en de regeling zal naleven.
 - ➔ Achteraf zal afhankelijk van het subsidiearrangement controle plaatsvinden of de gelden zijn uitbetaald aan de zorgverlener. Bij arrangement 1 zal deze controle niet plaatsvinden. Bij arrangement 2 zal dit steekproefsgewijs plaatsvinden (er moet nog gekeken worden op welke wijze dat gedaan kan worden). Bij arrangement 3 zal dit door middel van een accountantsverklaring zijn (er moet nog gekeken worden waaraan deze verklaring moet voldoen).
2. T.a.v. activiteit 2: zijn de gelden voor alle zorgverlener afgedragen aan de belastingdienst door de zorgaanbieder?
 - ➔ Middels een vraag op de aanvraag zal vooraf gevraagd worden voor hoeveel van de zorgverleners ook sprake is van af te dragen belasting.
 - ➔ Middels een bestuursverklaring zal vooraf gevraagd worden of de zorgaanbieder de subsidie naar waarheid heeft aangevraagd en de regeling zal naleven.
 - ➔ Achteraf zal afhankelijk van het subsidiearrangement controle plaatsvinden of de gelden zijn afgedragen aan de belastingdienst. Bij arrangement 1 zal deze controle niet plaatsvinden. Bij arrangement 2 zal dit steekproefsgewijs plaatsvinden (er moet nog

² De 'Handreiking DAEB' is [hier](#) te vinden.

gekeken worden op welke wijze dat gedaan kan worden). Bij arrangement 3 zal dit door middel van een accountantsverklaring zijn (er moet nog gekeken worden waaraan deze verklaring moet voldoen).